

A decorative graphic featuring two unrolled scrolls on either side of a central banner. The banner is ornate with scrollwork and contains the title text.

תורת הרי"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים והודושים משיעורי
האדמו"ר רבי ראשי"דו פינמל שלישי"א
לפרשת השבוע

A decorative flourish consisting of a central scrollwork element with horizontal lines extending to the left and right.

פרשת תצוה

פרשת תצוה

**"וְאָמַתָּה תִצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ
שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כִּתִּית לִפְאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד"**

בזכות כוח הפלפול שנתן משה רבנו
לעם ישראל צוה על המנורה שהיא סמל
תורה שבעל פה

אנחנו רואים בפרשת השבוע "וְאָמַתָּה תִצְוֶה
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כִּתִּית
לִפְאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד" הקב"ה שלח את
משה רבנו כל הזמן לצוות את בני ישראל בדרך
ציוד אחרת, אם כך מדוע פה הקב"ה משתמש
בלשון כזו "וְאָמַתָּה תִצְוֶה.. וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ" מצווה
את משה ושולח אותו ככה לצוות את בני
ישראל?

אלא אולי אפשר לפרש, הגבואה האחרונה
מהנביא האחרון שניתנה לעם ישראל עד
קץ הימים שיבוא משיח צדקנו הייתה על ידי

הנביא מלאכי, וכך הנביא מלאכי מסיים וחותם את הנבואה שלו האחרונה שנתנה לעם ישראל "זָכְרוּ תוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדֵי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתוֹ בְּחֹרֵב עַל קַל יִשְׂרָאֵל חֲסִים וּמְשֻׁפָּטִים" (מלאכי ג, כב)

צריך להבין הרי זו לא התורה של משה רבנו אלא התורה של הקב"ה, אדם שמקבל מכתב מהדוד, המכתב לא שייך לדוד אלא הדוד רק העביר לו את המכתב, משה רבנו לקח את התורה מהקב"ה והעביר אותה לבני ישראל, אם כך מה זה "זָכְרוּ תוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדֵי" צריך לומר תורת ה' לא תורת משה, משה רק העביר אותה מהקב"ה לעם ישראל. אם כך מה פירוש הנבואה האחרונה של הנביא מלאכי שעד קץ הימים שאין לנו יותר נביאים, לזכור את תורת משה רבנו וללכת כל הזמן על פי התורה של משה רבנו שזו החותמת של הנבואה האחרונה שניתנה בעולם, מה הכוונה של תורת משה עבדי למה לא נאמר זכרו תורתני?

אלא הנמרא אומרת (תמורה טו) בשעה שנפטר משה רבנו ועלה לשמיים, נשתכחו

מעם ישראל ג' אלפים הלכות ותשש כוחו של יהושע בן נון, יש אומרים שלוש מאות הלכות ויש אומרים שבע מאות ספקות נולדו, ויש אומרים אלף ושבע מאות ק"ו דקדוקי סופרים נשתכחו בימי אבלו של משה רבנו. והגמרא אומרת שעתניאל בן קנו בכוח הפלפול החזיר את כל התורה הזו שנשתכחה מעם ישראל. מה זה כוח הפלפול ומאיפה בא לעולם?

אז אפשר לבאר על פי מה שמובא בגמרא (מדיין לז) הקב"ה נתן לבני ישראל את התורה על ידי משה, אבל את כוח הפלפול הקב"ה נתן למשה רבנו במתנה. עמד משה רבנו שעליו נאמר "טוב עין הוא יבדך" (משלי כב ט) ואמר, אני לא אקח את כח הפלפול לעצמי או לזרעי אחרי, אלא אני אתן את כח הפלפול לבני ישראל. הקב"ה נתן למשה רבנו את כוח הפלפול שיהיה פרטי שלו ומשה רבנו הלך ולקח את כח הפלפול והיה בעל טובת עין ולא השאיר את זה למשפחתו בלבד, אלא נתן את זה לכלל עם ישראל שיהיה להם כוח הפלפול וכך יוכלו לפלפל ולהחזיר דברים שנשתכחו.

ולולי כוח הפלפול התורה הייתה משתכחת מעם ישראל, כמו שהגמרא מספרת (כתובות 37) אומרת שרבי חייה רבי חנינא נפגשו, ורבי חנינא אמר לרבי חייה אם התורה תשתכח ח"ו מישראל אני בכוח הפלפול יחזיר אותה. אם כך צריך להבין יסוד גדול, משה רבנו קיבל מהקב"ה את כח הפלפול ומשה רבנו נהג טובת עין בעם ישראל ומסר להם גם את כח הפלפול שאם ח"ו יהיה זמן שמשהו ישתכח מהתורה, על ידי הפלפול שיפלפלו בתורה יוכלו להחזיר את הדבר הזה כמו שרבי חנינא אמר לרבי חייה שאם ח"ו התורה תשתכח מעם ישראל הוא יחזיר בכוח הפלפול את מה שנשתכח. וכך גם בזמן אבלו של משה רבנו שנשתכחו ההלכות או הספקות ועמד עתניאל בן קנז והחזיר בפלפולו את כל מה שנשתכח בזמן משה רבנו.

וידוע מה שאומרת הגמרא (יומא ד) רבי נתן אומר לא בא הכתוב אלא למרק אכילה ושתייה שבמעיו לשומו כמלאכי השורת. ודברים אלו נאמרו על משה רבנו. מתי שמשה רבנו עלה לשמיים ארבעים יום וארבעים לילה, שישה

ימים משה רבנו היה בתוך הערפל לנקות את מעיו מאכילה ושתייה שהיו בגופו, ושלושים וארבע ימים לקח למשה רבנו לקבל את התורה מהקב"ה ואת כוח הפלפול במתנה. ומשה רבנו היה בעל טובת עין ומסר את זה לעם ישראל, שאם ח"ו תשתכח התורה מעם ישראל בכוח הפלפול יוכלו להחזיר אותה.

וכך אנו רואים במשנה (אבות ה, יח) **מִשָּׁה זָכָה זָכָה אֶת הָרַבִּים, זָכָה הָרַבִּים תְּלַי בּוֹ, שְׁנֹאמֹר צְדָקָת ה' עֲשֵׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל וְאוֹמְרִים שֶׁם הַמְּפֹרָשִׁים צְדָקָת ה' עֲשֵׂה וְזוֹ הַתּוֹרָה שֶׁמֶשֶׁה רַבֵּנוּ קִיבַל בְּהַר סִינַי לְהַעֲבִיר וּלְתַתּ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל זֶה כּוֹחַ הַפְּלִפּוּל שֶׁהוּא קִיבַל בְּמַתְנֵה מִהַקְּב"ה וְנֹתֵן בְּטוֹבַת עֵינַי גְּדוּלָה לְעַם יִשְׂרָאֵל.**

ועל פי זה אפשר לבאר ולומר יסוד עצום, כתוב במשנה (אבות א, יד) **אִם אֵין אָנִי לִי מִי לִי, וְכִשְׁאֲנִי לְעַצְמִי מִה אָנִי, אִפְשָׁר לְדַקְדֵּק עַל פִּי רְבוּתִי הַקְּדוּשִׁים וְלֹאמֹר כֵּךְ, אִם אֵין אָנִי לִי מִי לִי מִתִּי שְׂאֵדָם נִפְטָר מִהַעוֹלָם כֹּל הַמַּצּוֹת**

והמעשים טובים שהוא עשה עליו לפני הקב"ה, שופטים ודנים אותו עליהם כמה עשה ואיך עשה ועליהם הוא מקבל שכר מהקב"ה. אבל אחרי שגמר לקבל את השכר ואת העונש ח"ו על כל מה שעשה, המשפט נגמר.

אבל אם האדם הזה השאיר תורה ומצוות ומעשים טובים בעולם, מתי שאנשים לומדים את התורה שהוא השאיר, הם מגדלים אותו ומעלים אותו בשמיים לעוד זרזות ומקומות. ולכן כל שנה הכוח בשמיים של הצדיקים עולה ועושים כל שנה הילולא לצדיקים ושמחים בו שמחה יותר גדולה, כי כל שנה שעוברת אנשים למדו יותר את התורה של הצדיק והתחזקו ממנה יותר, וכך הצדיק נהיה יותר גדול וקדוש בעל מעלה יותר גדולה.

ומי שלומד תורה של צדיק מטוים, אז הוא יותר צריך לשמח כי הוא גרם לצדיק יותר עליה והתעלות בעבודת השם. וכך נפרש את המשנה וְקִשְׁאֵי לְעַצְמֵי אִם אדם לומד תורה לעצמו ולא מחזק אחרים או נותן לאחרים את

התורה שלו ומעביר אותה הלאה והוא נפטר מהעולם **מה אָני** הוא לבד, אין מי שיעזור לו זה לא טוב. אבל מתי שאדם מחזק אנשים או משאיר תורה שאנשים יעלו בעבודת השם, אני לא לבד כי הם יעלו אותו.

וכך אפשר לבאר בפרשה, במשכן היה את הארון ששם היו לוחות הברית, תורה שבכתב שהקב"ה נתן אותה לבני ישראל ומשה רבנו היה השליח לתת להם אותה. הייתה את המנורה שמסמלת את התורה שבעל פה את הפלפול, לכן הקב"ה אומר למשה רבנו **וְאָתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** זה עניין שלך שאתה נתת אותה לבני ישראל אתה תצווה אותם ותאמר להם איך לעשות את זה, כי אתה היית בעל טובת עין ונתת את זה לעם ישראל.

אם כך צריכים לדעת, השבוע שחל בו ז' באדר יש זכות גדולה ביותר לכל האנשים שחלק מק"ק "שובה ישראל" שקוראים את ספר דברים שזה ספרו של משה רבנו רע"א מהימנא, שנהג טובת עין עם ישראל והוא

היסוד של הפלפול שזכותו עצומה, בכוח השבוע הזה שחל ז' באדר נעלה ונתעלה נוכח לאור גדול לישועה והצלחה.

"וְאָמַרְתָּ תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"

**אדם שלוקח אתוריות על הכלל או
הסעלה הגדולה**

בפרשת השבוע הקב"ה אומר למשה רבנו **"וְאָמַרְתָּ תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שִׁמְעוֹן זֵית זָךְ פְּחִית לְמֵאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד"**, בכל התורה כולה מהיום שמשוה רבנו נולד ועד היום שנפטר מהעולם מוזכר שמו של משה רבנו. משה רבנו רעיא מהימנא היסוד של התורה הקדושה מהיום שנולד מוזכר בכל פרשה, חוץ מפרשות אחת פירשת תצוה שלא מוזכר שמו של משה רבנו, אם כך מדוע שמו של משה רבנו לא מוזכר בפרשה?

אומרים חז"ל (ברכות לב.) מתי שבני ישראל חטאו בחטא העגל, הקב"ה רצה להכחיד את עם ישראל אותי שלקחו דברי דומם ריק מתוכן, הצביעו ואמרו "אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִעֲלֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שמות לב, ד), הקב"ה רצה לאבד את כל עם ישראל ומשה רבנו עמד בתפילה ותחינה לקב"ה שיטלח לעם ישראל ואמר "וְאֵם אֵין, מַחֲנֵי נָא מִשְׁפָּרְךָ אֲשֶׁר פָּתַבְתָּ" (שמות לב, לב) תמתוק אותי מהתורה הקדושה שלא יזכר שמי בתורה. וחכמים אומרים (מנחות לא) קללת חכם אפילו על תנאי היא באה אפילו שלא התכוון בדיוק לקללה או לא רצה כך שיהיה, בסוף היא מתקיימת. משה רבנו אמר את זה מעומקא דליבא, לכן זה נתפס ומשה רבנו בפרשת השבוע לא מזכיר בכלל.

וכך מובא על משה רבנו "וְיָאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵי מֹשֶׁה כִּי קָרָן עוֹד פְּנֵי מֹשֶׁה וְהָשִׁיב מֹשֶׁה אֶת הַמַּסְנֶה עַל פְּנֵי" (שמות לה, לה) שלמשה רבנו היה אור בפנים ומי שהיה מסתכל על משה היה יכול להתעורר מהאור שהיה בפנים שלו. מובא במדרש מתי שמשה רבנו כתב את התורה,

משה רבנו נמנע מלכתוב על עצמו דברים גדולים, "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר" (ויקרא א, א) ויקרא א' קטנה, וגם בפרשת השבוע שלא נאמר בה משה רבנו, אם כך הדין שנשאר מהספר תורה שכתב משה רבנו היה מיותר.

מתי שמשה גמר לכתוב את התורה, שאל משה רבנו את הקב"ה מה יעשה עם הדין הזה, ענה לו הקב"ה שהדין הזה שלו. משה לקח את הדין ושפך אותו על פניו ומשם קרן עור פניו והיה למשה רבנו אור בפנים שמי שהסתכל על פניו של משה יכל להתעוור, לכן משה רבנו לבש מסכה. והדין הזה שממנו קרן עור פני משה נשאר מהענווה של משה ומהצדקות והאהבה של משה רבנו לעם ישראל שרואים בפרשת השבוע שלא נזכר שמו, על זה שאמר לקב"ה שאם יעשה רע לעם ישראל "מִתְּנֵי פֶּאֶר מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר קָרַבְתָּ" מהמילים האלו לא נזכר שמו בתורה.

רואים פה אצל משה רבנו יסוד גדול של לקיחת אחריות בחיים שלו, הרבה אנשים עומדים בכל מיני מצבים בחיים, אבל קשה להם לקחת אחריות. יש בעולם הרבה דברים קשים ובעיות משום שרוב העולם לא לוקחים אחריות לעצמם, רואים דבר נופל או מתדרדר, רואים קלקול וחורבן, אנשים חיים ולא רוצים לקחת חלק מדבר לא טוב. רואים בעיה, הם מניחים אותה ולא רוצים לקחת את הבעיה על עצמם, ואז הבעיות ממשיכות ומתדרדרות ונתייה חורבן גדול ביותר.

אדם שכוח מלקחת אחריות על עצמו, שם טמון חורבן גדול שאין כדוגמתו. כאשר מתחילות בעיות בבית של האדם, הוא מטיל את האשמה על אשתו והאשה מאשימה את הבעל ואת הילדים. כל אחד מאשים את השני, במקום שמישהו יקח אחריות על עצמו. יש שותפים שעובדים והעסק מתדרדר להם, אף אחד לא לוקח אחריות להרים את העסק. עובדים במפעל ויש בעיה, אף אחד לא לוקח אחריות לתקן את הדברים. אלא כל אחד

מטיל את האשמה על השני, כל אחד סומך על השני ומחכה שהשני יסדר את הדברים, בסוף הכל נופל והכל קורס. וכך קורה שאנשים רבים ואף אחד לא רוצה לקחת אחריות לסדר את הדברים, ואז הבית של האדם קורס והמשפחה שלו קורסת.

היסוד של היהדות זה לקחת אחריות אדם על עצמו במקום שאין אנשים השתדל להיות איש (אמ"ת ב, ה), במקום שאתה רואה שאף אחד לא אחראי, תיקח אתה את הדברים על עצמך ואתה תהיה אחראי. אם תעשה דבר לא טוב, זה לא רק שתניזק ותעשה נזק לעצמך, אלא יהיה נזק כללי לכל העולם כולו. יש אחדות ויש ערבות בעם ישראל, אחד שעושה קלקול זה לא רק קלקול לעצמו, הוא צריך לדעת שהוא צריך לעמוד ולקחת אחריות על כולם ועל מה שהוא עושה.

**וְאָמְתָה תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ
שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית לְסֵאוֹר**

**אדם שאין לו תאוה לדבר יש לו כוח על
הדבר**

חשבנו בדעתנו לבאר ולומד, בפרשת השבוע
אנו רואים שהקב"ה אומר למשה "וְאָמְתָה תְּצַוֶּה
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית
לְסֵאוֹר" הקב"ה מצווה את משה רבנו שבני
ישראל יקחו שמן לבית המקדש. אנתנו רואים
שתי מקומות שהקב"ה מצווה את משה רבנו
שהוא בעצמו יעשה דבר, הראשון להביא שמן
למטרה והשני להקריב את קרבן התמיד שהיו
מקריבים בכל יום, זה היה ציווי שמשם רבנו
יצוה את בני ישראל להקריב את קרבן התמיד.
צריך להקשות כמה קושיות, קושיה ראשונה,
למה דוק את שתי מצוות האלה שמן למטרה
וקרבן התמיד ולא עוד מצוות אחרות? וקושיה
שנייה, מדוע דוק משה הוא צריך לצוות את
המצוות האלה שיעשו, קרבן תמיד ושמן
למטרה?

אלא אולי אפשר לפרש ולומר כך, קרבן תמיד זו הוצאה כספית יומיומית כל יום להביא קרבן, אדם שתורם פעם אחת חיי זה קל לאדם, אבל אדם שיום יום תורם כל רגע ואפילו אותו סכום שהוא תרם פעם אחת, אבל קצת קצת זה כבר נהיה יותר קשה. שמן למנורה זה כל בוקר להביא שמן לבית המקדש, קרבן התמיד זה להביא קרבן יום יום.

אלו מצוות יומיומיות שכל יום צריך לתרום לשתי המצוות האלו, מצוה שהיא כך יומיומית היא קשה לאדם. אומר הקב"ה אלו מצוות יומיומיות שקשות לאדם ולכן ואתה תצוה. חיזקא משה רבנו הוא יצוה על שתי מצוות אלו, משום שלמשה רבנו היה כוח מיוחד שלא הייתה לו תאוה של ממון, לא הייתה לו תאוה של כסף, ומשום כך היה לו כוח יותר מכולם לבקש צדקה של שמן למנורה וקרבן התמיד.

ופה רואים יסוד גדול, אדם שאין לו תאוה לדבר יש לו כוח על הדבר. וכך סיפרנו מעשה על אדמו"ר גדול שפגש את חברו אדמו"ר שני,

שאל האדמו"ר השני את חברו האדמו"ר איך זה שכל העולם באים אליך ונותנים לך צדקה מרובה ולי לא נותנים צדקה כמו שנותנים לך, אנחנו שנינו אותו דבר, שנינו תלמידי חכמים לשנינו יש זכות אבות, למה לך נותנים הרבה צדקה ולי לא נותנים הרבה צדקה כמוך?

ענה האדמו"ר הראשון לחבירו, תדע שמה שיש באדם הוא משפיע על חברו, לכן הו"ל אומרים (אבות א, י) הַרְחֵק מִשְׁכַּן רָע וְאַל תִּתְחַבֵּר לְרָשָׁע שֶׁצָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מֵאָדָם רָשָׁע, אם אתה יושב ליד אדם רע הוא משפיע עליך רע ואם אתה יושב ליד אדם צדיק הוא משפיע עליך טוב. אמר אותו אדמו"ר לי אין תאוה של ממון, כל כסף שיש בעולם שמגיע אלי אני נותן אותו מיד ולא משאיר אותו אצלי, אין לי תאוה של ממון.

לכן כל אדם שיושב לידי יורדת מליבו תאוות הממון והוא עומד לידי ונותן לי את הממון שלו כי אין לי תאוות הממון, ואני משפיע על האדם שגם לו לא תהיה תאוות הממון. אבל אתה

רוצה בליבך שהכסף יהיה אצלך, כך גם אתה משפיע על מי שיושב לידך וגם הוא מה שיש לו. הוא רוצה שישאר אצלו. לכן כל מי שבא אלי נותן לי צדקה ואצלך לא נותנים צדקה.

ונה מה שהקב"ה ציווה את משה, הצדקה של השמן והצדקה של הקרבן היא צדקה קשה יומיומית, לכן דוקא משה רבנו יצווה על זה שאין בליבו תאוה של ממון. אדם צריך לגבור על התאוות שלו, אדם צריך לדעת שאם הוא הולך אחרי התאוות שלו כל החיים שלו הם חורבן גדול ביותר. היצר הרע והתאוות של האדם לוקחים אותו למקומות ולדברים הקשים ביותר, והאדם צריך לשלוט על עצמו שלא ללכת אחרי היצר הרע שבליבו ואחרי התאוות שלו.

**"וְאָתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ
שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית לְפָאֹר"**

**האדם צריך להתחזר טובה ותודה לחברו
כדי שלא ישאר חייב לו תמיד**

ועוד אפשר לדקדק במפרשת השביע, הקב"ה אומר למשה רבנו "וְאָתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית לְפָאֹר" כדי להדליק את המנורה. מובא במדרש (שמיד לו, ב) לא שָׁאֲנִי צְרִיךְ לָהֶם אֶלָּא שְׁתֵּאִירוּ לִי כֶּשֶׁם שְׁהֶאֱרַתִּי לָכֶם. הקב"ה אומר למשה רבנו שבני ישראל יביאו שמן כדי להדליק את המנורה כמו שאני מאיר לעם ישראל את העולם, כך עם ישראל מאירים ומחזירים לקב"ה עם האור של המנורה. צריך להקשות ולומר וכי הקב"ה צריך שידליקו לו מנורה שיאירו לו אור, הקב"ה לא צריך את האור של האדם הרי הכל שלו, אם כך מה הפירוש שיאירו לקב"ה את המנורה כמו שהקב"ה מאיר להם את העולם?

ופה אפשר לומר פה יסוד גדול, אם נסתכל בחיים של האדם במשך היום יום, אדם פוגש אדם או שיש לו חבר ואותו חבר פגע בו, אחרי כמה זמן החבר הזה בא לאדם ומבקש ממנו סליחה, מה אומר אותו אדם לחבר שלו לא צריך לבקש סליחה, מה שעשית לי זו לא בעיה, זה כלום אל תבקש אפילו סליחה, כך אומר האדם לחבירו. נשאלת השאלה אדם בא לבקש סליחה, למה החבר שלו לא רוצה לקבל את הסליחה, למה אפילו הוא לא רוצה לשמוע אותו מבקש סליחה, למה ככה אנשים נוהגים?

אלא אפשר לפרש ולומר, האדם לא רוצה לסלוח ומדוע, כי הוא רוצה שחברו תמיד יהיה חייב לו על זה שפגע בו פעם אחת ולא לסלוח לו. הוא משאיר בליבו את הפגיעה שפגעו בו לאורך זמן, כדי שהבעיה הזו תישאר פתוחה שתמיד חבירו יהיה צריך לבקש ממנו סליחה. וכך גם רואים הרבה פעמים אדם שעושה טובה לחבירו, אחרי שעושה טובה לחבר בא

החבר ואומר לו תודה על הטובה שעשית לי, הרבה אנשים עונים לא צריך אפילו לומר תודה, זה כלום. ומדוע עונים כך, אלא התשובה היא שהאדם אף פעם לא רוצה שיחזירו לו תודה על טובה שעשה, כי הוא רוצה שזה תמיד ישאר פתוח על תודה ותודה, שלעולם לא יהיה סוף לאותה תודה. כך הטבע של האדם, לא לסלוח לאדם על הרע ולומר שלא צריך סליחה, ועל הטוב שלא צריך תודה, שהדברים האלה תמיד ישארו פתוחים ותמיד ישארו חייבים לאדם.

וזה מה שהקב"ה מלמד ההיפך את בני ישראל, "וְאַתָּה תַצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" כמו שאני מאיר להם את העולם, שהם יאירו לי מנורה קטנה. הקב"ה מלמד מוסר את עם ישראל, הקב"ה האיר לנו את העולם מחזירים לו טובה כביכול ומאירים לו מנורה אחרי כן. אדם שלא עובד על המידות שלו, המידות שלו יקחו אותו לחורבן גדול שאין כדוגמתו.

”וַיִּקְחוּ אֵלָיו שֶׁמֶן זַיִת וְזָךְ כִּתְיִית לְסֹאֵר”

**האדם צריך לכוות עצמו כזית כדי שיצא
סמט השמן**

הגמרא אומרת (מנחות כג) ואמר רבי יוחנן למה נמשלו ישראל לזית, לומר לך מה זית אינו מוציא שמנו אלא ע"י כתינתו, אף ישראל אין חוזרין למוטב אלא ע"י יסורין. יהודי נמשל לזית, זית הוא דבר שאם אוכלים אותו כך הוא מר, אבל אם מכים אותו יוצא ממנו שמן, שהוא דבר חשוב ומשובח שאפשר לעשות בו הרבה דברים. עם ישראל נמשלו לזית, יהודי שרואים אותו ברגע ראשון הוא יכול להיות מר, זה לא דבר שנראה טוב. אבל אם יודעים איך לפעול עם יהודי, מאותו זית יוצא שמן.

מובא במדרש (קהלת רבה א, ב) על הפס' "הַבֵּל הַבָּלִים אָמַר קִהְלַת הַבֵּל הַבָּלִים הַבֵּל הַבָּלִים" שלמה המלך אומר הַבֵּל הַבָּלִים על החיים של האדם, והמדרש ממשיך על השבעה פעמים שאמר שלמה המלך "הַבֵּל" בפסוק את

השבעה תקופות שעוברות בחיים של האדם. המדרש אומר כך בן שנה דומה למלך נתון באיסקרופסטי והנל מתבקין ומנשקין אותו מתי שתיטיק נולד בשנה ראשונה הוא כמו מלך, אהב את הבן שלו מכבד אותו. וכתוב בספרי הקבלה אם רואים אדם שיש בו גאוה, זה מהשנה הראשונה שהתיטיק נולד אהבים אותו, מכבדים אותו ומעניקים לו כל מה שיש בעולם, שמה נכנסת בלב של האדם ריפת הכבוד והגאוה מהשנה הראשונה שהתיטיק נולד לעולם.

בן שתים ושלש דומה לחזיר שפושט ידיו בביבין, שנה שניה ושלישית הילד כמו חזיר ששם את ידו בכל לכלוך שיש. בן עשר שנה קופץ כגדי, בן עשרים כסוס נהים משפר גרמיה ובעי אנתא, נשא אשה הרי הוא כחמור, אחרי שהאדם הגיע לגיל עשרים ונהיה כסוס והתחתן הוא נהיה כחמור, משא על הגב שלו האישה והמשפחה, הפרנסה, החיים שלו נהיים כחמור. הוליד בנים מעצ פניו ככלב להביא לחם ומזונות אחרי שהאדם יולד ילדים הוא נהיה

ככלב עז פנים לרדוף אחרי הפרנסה שלו, נלחם על הפרנסה. הַזְקִין הָרִי הוא קְסוּף התקופה האחרונה מתי שהאדם התבגר ונחיה זקן נחיה כקוף, כמו שקוף בכל מקום מחליף את פניו כך האדם המבוגר הולך לבן הזה מתנהג איתו כך, הולך לנכד הזה מתנהג איתו כך, מחליף את פניו בכל מקום איך שצריך להתנהג בכל מקום. וכך אפשר להגיד על הזית, אם האדם לא מכה את הזית שיצא ממנו השמן, אם האדם לא מיישר את החיים שלו, נותן לחיים שלו ללכת כמו המנוג של העולם, כמו שבהתחלה התינוק הוא מלך, אחרי כן חזיר, גדי וכן הלאה, זה הסגנון חיים של האדם שכך יהיו. אבל אדם שמיישר את עצמו ומתקן את עצמו, מוביל את החיים שלו בדרך טובה וישרה, החיים שלו זה חיים אחרים. אדם צריך להשתדל בכל כוחו לעבוד על עצמו עבודה חזקה ביותר, שהיצר לא ישלוט עליו אלא שהוא ישלוט על היצר הרע והוא יהיה הבעל הבית ולא היצר הרע יהיה הבעל הבית שלו.

**וְאָמְתָה הַקֶּרֶב אֵלַיךְ אֵת אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאֵת בְּנָיו
אִתּוֹ סָמוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִכְהֹנֵת לִי**

**התורה של משה רבם היא שיישבה את
דעתו כשנתמנה אהרן לכהן גדול**

בפרשת השבוע רואים דבר של פלא גדול, הקב"ה אומר למשה **"וְאָמְתָה הַקֶּרֶב אֵלַיךְ אֵת אַהֲרֹן אָחִיךָ"** לקרב אותו כדי למנות אותו להיות כהן גדול. אומר המדרש (שמד לו. ה) **קִשְׁאָמַר הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה וְאָמְתָה הַקֶּרֶב אֵלַיךְ הָרַע לוֹ, אָמַר לוֹ תַנְוָה הֵיטֵב לִי וְתַתִּיבָה לְךָ.** מתי שהקב"ה אמר למשה למנות את אהרן לכהן גדול, משה רבנו הצטער למה ממנים את אהרן לכהן כך מוכן בהשקפה ראשונה.

אמר הקב"ה למשה תורה הייתה לי ותתי לך, אז דעתו של משה הייתה נוחה והתקורה דעתו. המדרש הזה קשה, משה רבנו היה האדם הענו ביותר בעולם, והמילים האלו נראות כמו טאוה. הקב"ה מצווה את משה לקרב את אהרן ומשה רבנו מצטער עד שהקב"ה אומר

לו תורה הייתה לי ונתת ליך, ורק אז מתיישבת דעתו של משה. מה הפירוש של הדברים ואיך אפשר להבין את עומק הדברים?

אלא אולי אפשר לפרש ולומר פה יסוד גדול, משה רבנו היה הענו מכל אדם, משה רבנו תמיד היה רואה את אהרן אחיו כמו שהוא הדבר הגדול הצדיק האמיתי, משה היה רואה את עצמו כאילו שהוא עפר וכאדם פשוט ליד אהרן אחיו. פתאום אומר לו הקב"ה "אָתָּה הַקָּרֵב אֵלַיךְ אֶת אֶהֱרֹן אֶחֱיֶיךָ אֵתָּה הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל ואתה תקרב את אהרן אחיך, כי מעלתו של אהרן כביכול פחות ממך. איך שמשה רבנו שמע את זה, משה הצטער, כי משה חשב שאהרן יותר ממנו ולא הוא זה שצריך לקרב את אהרן, לכן היה צער גדול למשה. אמר משה רבנו ריבנו של עולם איך אפשר כזה דבר, עונה לו הקב"ה תוֹרָה הֵייתָ לִי ונתת ליך. ויש לשאול מה הפירוש של הדברים?

אלא חשבנו לומר יסוד גדול ע"פ דברי החתם סופר, אומר החתם סופר מתי שהקב"ה ברא

את העולם הקב"ה עשה תנאי עם העולם, אם בני ישראל יקיימו את התורה העולם יתקיים, אם לא יקיימו את התורה העולם ייחרב. אבל התורה עדיין לא ניתנה ועשה הקב"ה תנאי עם העולם, מתי שהקב"ה יתן את התורה אם יקיימו אותה מאותו רגע, זה יחזיק את העולם מעכשיו. ואם לא יקיימו בנתינת התורה את התורה, העולם יתערער ואין לו יסוד להתקיים כבר לפני נתינת התורה. נבוא ונשאל, הרי במוֹתן תורה מתי שמשוה רבנו הריד את הלוחות הברית, משה רבנו שבר את הלוחות ואם שבר את הלוחות איך קיימו את התורה, הרי לא הייתה תורה?

אלא התשובה היא כך, משה רבנו לבד קיים את התורה ובזכות הקיום תורה של משה היה חזק לעולם להתקיים. אם כך כל העולם כולו היה קיים מכוחו של משה שהיה מקיים את התורה לבד בעולם. וזה מה שאמר הקב"ה למשה תורה היתה לי ונתתיקה לך, לך לבד שרק משה רבנו קיים אותה. ובכוח הזה התקדשה

דעתו של משה שכל כוחו מעל אהרן שהוא החזיק את העולם כולו בתורה, בזמן ההוא אחרי נתינת התורה כשעדיין לא קימו את התורה. אם כך כוחו של משה גדול, בזכות זה שמשה קיים את התורה באותו זמן לבד בעולם.

**וְאָמַרְהָ הַקָּרֵב אֵלַיךְ אֶת אַהֲרֹן אַחִיךָ וְאֶת בְּנֵי
אֶתוֹ סְמוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֵנּוּ לִי**

**במח התורה האדם יכול להוריד קמח
בין אנשים**

אולי אפשר עוד לפרש ולומר על הפס' "וְאָמַרְהָ הַקָּרֵב אֵלַיךְ אֶת אַהֲרֹן אַחִיךָ וְאֶת בְּנֵי אֶתוֹ סְמוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֵנּוּ לִי" מתי שמשה רבנו הצטער כשהקב"ה אמר לו לקרב את אהרן. אז חשבנו לבאר ולומר כך משה ואהרן שני אחים, את משה רבנו הקב"ה בכבודו ובעצמו מינה להיות מלך על עם ישראל, את אהרן להיות כהן

הקב"ה ציווה את משה ומשה הלך ומינה את אהרן להיות הכהן על עם ישראל, וזה "וְאֶתְּמָה הַקָּרֵב אֵלַיךְ אֶת אֶהֱרֹן אֹחֶיךָ".

מנתי שהקב"ה אמר למשה רבנו למנות את אהרן הצטער משה, אמר משה לקב"ה ריבונו של עולם אתה גורם קטאה בעולם. אמר משה רבנו אהרן אחי יוכל לומר בליבו, את משה אחי למלך מינה הקב"ה ואני מי שמינה אותי להיות כהן זה משה. אם כך מעלתו של משה יותר גדולה משלי והדבר הזה יכול לגרום קטאה. זו טענתו של משה הייתה.

ענה הקב"ה למשה תורה היתה לי וְאֶתְּמָתִיךְ לְךָ אֹמְנִיִּים חֹדֶל (שבת פט), מנתי שעלה משה רבנו לשמיים להוריד את התורה, המלאכים לא רצו לתת לו להוריד את התורה. אמר משה למלאכים מה כתיב בה, לא תרצת, לא תנאף לא תגנוב, קטאה יש ביניכם, אין ביניכם את הדברים האלה אז בשכיל מה אתם צריכים את התורה. אם כך רואים שהכווה של התורה הוא להוריד קטאה בין אנשים.

מוֹתֵי שִׁמְשֵׁה רַבְנֵי אֹמֵר לִקְבִ"ה אַהֲרֹן יִקְנֵא
 בִּי, אֹמֵר הַקְּבִ"ה לְמֹשֶׁה תּוֹרָה נִתְּנִי לְךָ, יֵשׁ לְךָ
 אֵת כּוֹחַ הַתּוֹרָה שֶׁתִּמְנַע מִמֶּנּוּ שֶׁתּוֹחִיז בּוֹ קִבְּאָה
 בְּלִיבּוֹ. הַכּוֹחַ שֶׁל הַתּוֹרָה זֶה כּוֹחַ שֶׁמִּמֶּתֶק כָּל
 מִידָה רַעָה. הַגְּמֵרָא אֹמֵרֵת (בִּינַיָּה סוּחַ) ג' עֲזִיזֵי הָעָן,
 יִשְׂרָאֵל בְּאוֹמֵמוֹת. יֵשׁ כִּמּוֹה עֲזִיזֵי בְּעוֹלָם וַיִּשְׂרָאֵל
 הֵן הָעֲזִיזֵי שֶׁבְּאוֹמֵמוֹת הָעוֹלָם, בְּכּוֹחַ הַתּוֹרָה
 מִמֶּתֶקִּין אֵת הָעֲזוֹת בְּעַם יִשְׂרָאֵל. אָדָם צָרִיךְ
 לְהִדְבֵּק בְּכָל כּוֹחוֹ בַּתּוֹרָה, מוֹתֵי שֶׁהָאָדָם דֹּבֵק
 בַּתּוֹרָה יֵשׁ לוֹ מוֹחַ לְעַמּוּד מוֹל כָּל יַעַר הָרַע. מוֹתֵי
 שֶׁאֵין לְאָדָם חֵיבוֹר וְחֹזֶק שֶׁל הַתּוֹרָה אֵין לוֹ כּוֹחַ
 לְעַמּוּד כִּנְגַד יַעַר הָרַע.

"וְהָיָה כִּי רִאשׁוֹ בְּתוֹכָהּ שֶׁפָּה יְהִיָּה לְפִי סָבִיב
 סַעֲשֵׂה אֲרֹג כְּפִי תִתְרָא יְהִיָּה לוֹ לֹא יִקְרַע"

הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁמְפָרֵד וּמַחְלִישׁ אֵת
 כּוֹחוֹת הַנוֹמָאָה

מוֹבָא בְּרַבְנֵי הַחֹתָם סוֹפֵר בַּתּוֹרַת מֹשֶׁה (וְרָה).
 וְהִיא כְּפִי רִאשׁוֹ) בְּשֵׁם הַגְּאוּן הַקְּדוֹשׁ רַבִּי שֶׁמִּשְׁמוֹ

מאוסטורופולי הי"ד, על פי הידוע כי היצר הרע הוא סמא"ל ובת זוגו היא לילי"ת, וכאשר מתחברים שני כוחות הסומאה הללו, הם מביאים נזק גדול לעולם רח"ל. אומר על כך רבי שמשון, כי יש שם קדוש 'כפי' שמפריד ביניהם שלא יוכלו להזיק, וזהו רמז הכתוב "לִפְיוֹ סִיבִיב פִּרְעָשָׁה אֵרֶג" ראשי תיבות סמא"ל. "גִּתְּוָרָא יִהְיֶה לְזוֹ לֹא יִקְרַע" ראשי תיבות לילי"ת. אמנם ביניהם יש מילת פְּסִי, שהוא שם קדוש המפריד ביניהם שלא יתחברו יחד עכדה"ק.

והנה ידע האדם, כאשר מתחברים שני הכוחות הרעים הללו לילי"ת וסמא"ל ונהיים כאחד, הכוח שלהם להזיק להחריב ולהשחית חמור וקשה הוא ביותר. וכך היה בשעת חורבן בית המקדש, ששני הכוחות הללו נתחברו לאחד ונחריב הבית. וכך גם כל חורבן פרטי העובר על האדם ח"ו, הוא חיבור של שני הכוחות הללו שהוא חיבור מחריב והורס כל חלקה טובה, וכמעט שאי אפשר להתמחד עם מצבים ששני הכוחות הללו מתחברים לאחד ובאים על האדם שאז חורבנם קשה ביותר. והשם קדוש הזה 'כפי', הוא שם שבכוחו

להפריד את החיבור הרע וההרסני שהם מתחברים.

וחנה עוד רמזו רבותינו הקדושים על דברי הגמרא (בי"ט פ"ג) וכל המלמד את בן עם הארץ תורה, אפילו הקב"ה גזר גזרה, מבטלה בשבילו שנאמר "וְאִם תּוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל קִפְיִי תִהְיֶה". הנה להוציא יקר מזולל, להציל את נפש האדם מכח הסיטרא אחרא והחיבור של שני הכוחות הרעים והקשים אשר מצוה להימנע גם מלהזכיר את שמם, בכח 'כפ"י' תהיה, תצליח להפריד אותם ואז להוציא את היקר מזולל.

וכך מצאנו בגאולת בני ישראל מארץ מצרים (שמות ד, ט"ז) "וַיֹּאמֶן הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ כִּי פִקֵּד י-ק-ו-ק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" הנה ר"ת כי פִקֵּד י-ק-ו-ק יוצא השם הקדוש כפ"י, ועל ידי האמונה שהאמינו בהקב"ה בכח השם הקדוש כפ"י, הפרידו את הכח של שני הכוחות הטומאה שהתחברו, ואז נחלש כוחם וכלו להיגאל מארץ מצרים. ועוד מצאנו בדברי הנביא (ישעיה

ל"א) "כִּי פִדְהָ י-ק-ו-ק אֶת יַעֲקֹב וְגָאֲלוּ מִיַּד חֹזֵק

מִמֶּנּוּ והנה ר"ת כפ"י שזהו שם הפירוד בין שני הכוחות הטומאה.

לכן כשמרגיש האדם יצר הרע גדול בכל עיני החיים שעוברים עליו, יהרהר בנפשו ויאמר בפיו את הפסוקים הללו **"כִּי פָדָה ה' אֶת יַעֲקֹב וּבְאֵלוֹ מִיַּד חֲזַק מִמֶּנּוּ"** וכן **"וְאִם תּוֹצִיא יָקָר מוֹלֵל כְּפִי וְתִהְיֶה"**. ובכוח שם קדוש זה נפריד את כוחות הטומאה, וכך נוכל לצאת מאפיליה לאור גדול **"וַיִּשְׁטַן יִשְׂרָאֵל בְּטַח בְּדַד עֵינַי יַעֲקֹב"** (דברים לא, כז).

